

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Буяк Б.Б.

19 лютого 2021р.

ПРОГРАМА

вступних випробувань до аспірантури для здобуття ступеня доктора
філософії зі спеціальності
231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА

Тернопіль - 2021

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма іспиту розроблена для вступників, які бажають здобути ступінь доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні зі спеціальності 231 «Соціальна робота».

Завдання іспиту спрямовані на визначення у вступників рівня: знань матеріалу, наукової термінології, сучасних теорій та методів соціальної роботи; вмінь здійснювати самостійний аналіз соціальних проблем у суспільстві, громаді чи конкретного клієнта; здатності та готовності застосовувати теоретичні знання на практиці. Завдання рівноцінні за ступенем складності.

II. ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ

Форма проведення: письмовий іспит. Абітурієнт обирає один із запропонованих екзаменаційних білетів, у якому передбачено три питання. Відповіді на питання абітурієнти дають у письмовій формі.

III. ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ

1. Соціальна робота як феномен цивілізованого суспільства.
2. Категорії, принципи і закономірності соціальної роботи.
3. Основні теорії та моделі соціальної роботи.
4. Методологія соціальної роботи.
5. Міждисциплінарний, інтегративний та комплексний характер соціальної роботи.
6. Зміст і структура поняття «соціальне благополуччя».
7. Умови та вимоги соціальної безпеки для соціального благополуччя.
8. Поняття «соціальна проблема». Етапи вирішення соціальних проблем.
9. Соціальна згуртованість як інтегральна основа практики соціальної роботи
10. Проблеми соціального розвитку в сучасному суспільстві
11. Завдання і основні напрями соціальних перетворень.
12. Соціальна політика як основний фактор розвитку соціальної роботи.
13. Роль соціальної роботи в умовах модернізації суспільства.
14. Напрями, рівні та форми соціальної роботи.
15. Нормативно-правове забезпечення соціальної роботи.
16. Ресурсне забезпечення соціальної роботи.
17. Ефективність соціальної роботи: сутність і складові.
18. Умови, що визначають ефективність соціальної роботи.
19. Оцінка ефективності соціальної роботи.
20. Професіоналізм у соціальній роботі: сутність, фактори формування.
21. Законодавча основа прав і обов'язків соціального працівника.
22. Технології соціальної роботи. Типологія технологій соціальної роботи.
23. Функції технологій соціальної роботи.
24. Класифікація та характеристика методів соціальної роботи.
25. Дослідницькі методи в соціальній роботі.
26. Структура технологічного процесу. Основні етапи технологічного процесу.
27. Специфіка технологій соціально-педагогічної роботи.
28. Технології соціальної діагностики.

29. Технології соціальної адаптації.
30. Технології соціальної профілактики.
31. Технології соціальної реабілітації.
32. Технології соціальної терапії.
33. Технології соціального захисту.
34. Технології соціального обслуговування.
35. Технології соціального консультування.
36. Технології соціального посередництва.
37. Технології соціальної експертизи.
38. Технології соціального прогнозування.
39. Технології управління в соціальній роботі.
40. Технології соціальної роботи з індивідом та групою.
41. Сучасні технології соціальної роботи з сім'єю.
42. Технології роботи соціального працівника (педагога) в навчально-виховному закладі.
43. Технології соціальної роботи з молоддю.
44. Технології соціальної роботи з дезадаптованими особами.
45. Технології соціальної роботи у пенітенціарних закладах.
46. Технології соціальної роботи з людьми з інвалідністю.
47. Технології соціальної роботи з дітьми-сиротами.
48. Інновації у сфері соціальної роботи.
49. Перспективи розвитку соціальної роботи в Україні.
50. Проблеми розуміння та розвитку соціальної роботи за кордоном.

IV. КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<i>«Відмінно»</i> (5 балів)	виставляється за ґрунтовну відповідь, коли абітурієнт вільно володіє матеріалом, оперує науковою термінологією, використовує і дає критичну оцінку, здійснює самостійний аналіз, знає сучасні теорії та методи соціальної роботи, вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.
<i>«Добре»</i> (4 бали)	виставляється абітурієнту, який дав ґрунтовну відповідь, володіє системним знанням матеріалу, однак допускає певні неточності в трактуванні окремих проблем, при здійсненні самостійного аналізу окремих аспектів соціальної роботи, застосуванні теоретичних знань при вирішенні практичних завдань, але може самостійно їх виправити.
<i>«Задовільно»</i> (3 бали)	виставляється абітурієнту, який в цілому орієнтується в проблематиці соціальної роботи, але не може достатньо вміло пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, має труднощі у здійсненні самостійного аналізу проблем соціальної роботи, не достатньо вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.
<i>«Незадовільно»</i> (2 бали)	виставляється абітурієнту, який не орієнтується в проблематиці соціальної роботи, не може пов'язати теоретичні узагальнення з

практикою, має значні труднощі у здійсненні аналізу проблем соціальної роботи, не вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. П. Соціальна робота: короткий енциклопедичний словник. К. : Інститут вищої освіти АПН, 2002. 536 с.
2. Аносова А. В. та ін. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: *посіб.: у 2-х част. Ч. II. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї та дитини*. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 348 с.
3. Безпалько О. В. Соціальна робота в громаді. Київ : Центр навчальної літератури, 2009. 176 с.
4. Все про соціальну роботу : *навч. енциклопед. словник–довідник / за наук. ред. В. М. Пічі ; уклад. : Гайдук Н. М., Клос Л. Є., Бік О. Я. [та ін.]*. Львів : Новий Світ–2000, 2012. 616 с.
5. Вступ до соціальної роботи : *навч. посіб. / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича*. К. : Академвидав, 2005. 304 с.
6. Главацька О.Л. Теорія соціальної роботи : *навчально-методичний посібник*. Тернопіль : ТНПУ, 2008. 188 с.
7. Зверєва І. Д. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
8. Зверєва І. Д., Петрочко Ж. В. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації : *навчально-методичний комплекс*. К., 2007. 216 с.
9. Іванова І. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг). К.: Університет «Україна», 2018. 302 с.
10. Іващенко К. В., Коцур І. В. Технології соціальної роботи за місцем проживання: *навч. посібник*. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 101 с.
11. Капська А. Й. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей : *навч. посібник*. К.: Центр учбової літератури, 2012. 232с.
12. Капська А. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : *навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.* К. : Слово, 2011. 245 с.
13. Карпенко О. Г. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» : *навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл.* К. : Слово, 2011. 246 с.
14. Карпенко О. Г. Теорія та практика соціальної роботи: *навч. посіб. для студентів ВНЗ*. К. : Слово, 2015. 402 с
15. Кияниця З. П., Петрочко Ж. В. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : *посіб. у 2-х ч.; Ч. I. Сучасні орієнтири та ключові технології*. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
16. Ковбас Б. І. Технології соціально-педагогічної діяльності (підготовка до державного іспиту) : *навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Соціальна педагогіка»*. Івано-Франківськ : НАІР, 2012. 184 с.
17. Купенко О.В. Соціальна робота: від теорії до практики. *Навчальний посібник*. Суми: Сумський державний університет, 2019. 185 с.
18. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика). *Навчальний посібник*. К.: Каравела, 2018. 368 с.

19. Лукашевич М. П., Шандор Ф. Ф. Соціологія соціальної роботи: Теорія і практика. *Навчальний посібник*. К.: Каравела, 2017. 212 с.
20. Організація соціальної роботи з різними групами клієнтів [Текст] : метод. посіб. / МОН України, ЧНУ ім. Б. Хмельницького, ННІ пед. освіти, соц. роботи і мистецтва. Черкаси: Видавництво ЧНУ ім.Б.Хмельницького, 2013. 346с.
21. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. К. : Інститут соціології НАН України, 2009. 320 с.
22. Поліщук В.А. Професійна підготовка фахівців соціальної сфери : зарубіжний досвід. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2003. 178 с.
23. Сабат Н. В. Теорії та методи соціальної роботи : метод. реком. Івано-Франківськ : Вид. І. Я. Третяк, 2008. 104 с.
24. Словник-довідник для соціального працівника / Автор-упоряд. Литвин А.П. Тернопіль, ФОП «Шпак». 2008. 225 с.
25. Соціальна педагогіка : підручник / за ред. А. Й. Капської. К. : ЦУЛ, 2011. 488 с.
26. Соціальна робота: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Поліщук, О. П. Бартош-Пічка, Н. М. Горішна [та ін.]. Збруч, 2010. 329 с.
27. Соціальна робота (теорія і практика) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Т. Тюття, І. Б. Іванова. К. : Україна, 2010. 408 с.
28. Соціальна робота. В 3 ч. / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 178 с.
29. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями: [посібник] / Капська А.Й., Олексюк Н.С., Калаур С.М., Фалинська З.З. Тернопіль : Астон, 2010. 304 с.
30. Стандарти соціальних послуг: Збірка проектів документів. Кн. 2./ за ред. Л.Л.Сідельнік. К.: ТОВ«ЛДЛ», 2007. 232 с.
31. Тихолоз В. В. Історія соціальної роботи : навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Соціальна робота». Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2014. 408 с.
32. Теслюк В. М. Технології соціально-педагогічної діяльності. *Навчальний посібник*. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 360 с.
33. Толстоухова С. В. Соціальна робота. Менеджмент соціальної роботи: *Навчальний посібник* / [ред. Андрущенко В. П., Бех В. П., Лукашевич М. М.]. К.: ДЦССМ, 2003. 276 с.
34. Трубавіна І. М. До питання про критерії ефективності соціальної роботи. Соціальна робота в Україні : теорія і практика. 2005. № 4. С. 110–112.
35. Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи. *Навчальний посібник*. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 174 с.